

Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg. Deze regeling voorziet in de instelling van een openbaar lichaam, genaamd HCL.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam de ontwerpbegroting twaalf weken voordat deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten. Binnen deze termijn kan de raad zijn zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam.

Het college legt de concept begroting 2027 van HCL voor aan de gemeenteraad met het voorstel een positieve zienswijze in te dienen bij HCL.

Voorts zendt het dagelijks bestuur vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening ter kennisgeving aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Bij brieven van 08-04-2026 en 14-04-2026 heeft het dagelijks bestuur de betreffende stukken aan de gemeenten doen toekomen.

1. Beslispunten

1. Kennis te nemen van de voorlopige jaarrekening 2025 van de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg.
2. Het college van B&W adviseert de gemeenteraad om over de conceptbegroting 2027 een positieve zienswijze in te dienen.
3. Het raadsvoorstel en de bijbehorende stukken ter besluitvorming en kennisneming voor te leggen aan de gemeenteraad in de raadsvergadering van 15 juni 2026.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 19 mei 2026:

Conform.

2. Aanleiding

In artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat, voordat de begroting door het algemeen bestuur wordt vastgesteld, de ontwerpbegroting aan de raden van de deelnemende gemeenten wordt voorgelegd en de raden hierover hun zienswijze naar voren kunnen brengen. In de wet is voorts geregeld dat de ontwerpbegroting door het deelnemende gemeentebestuur voor een ieder ter inzage wordt gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar wordt gesteld.

Ingevolge het bepaalde in artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen zendt het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.

3. Beoogd effect

Deze samenwerking biedt voordelen voor de aangesloten partners. Door samen te werken en gebruik te maken van de expertise op het gebied van Archivering kan informatie op een eenduidige manier worden gearhiveerd die voldoet aan wet- en regelgeving.

4. Argumenten

1.1 Met de thans aangereikte Jaarrekening 2025 wordt een helder beeld verschaft aangaande de mate waarin de voorgenomen doelstellingen in 2025 zijn verwezenlijkt, inclusief de daartoe aangewende financiële en personele middelen.

Dit wordt onderbouwd door de financiële resultaten zoals opgenomen in de paragraaf financiën 2025.

Het verslagjaar 2025 wordt afgesloten met een gerealiseerd voordelig resultaat van € 967.960. Dit positieve resultaat laat zien dat de uitvoering van de taken niet alleen binnen de beschikbare middelen heeft plaatsgevonden, maar dat er tevens sprake is van een financieel gunstige ontwikkeling. De belangrijkste oorzaken hiervan liggen in hogere bijdragen vanuit het Rijk en hogere opbrengsten uit dienstverleningsovereenkomsten met partners. Hiermee blijkt dat zowel de externe financiering als de samenwerking met partners een substantieel aandeel hebben gehad in het versterken van de financiële positie.

Het positieve jaarresultaat wordt op een gerichte en onderbouwde wijze bestemd, waarbij de middelen worden ingezet voor zowel noodzakelijke voorzieningen als toekomstgerichte doelen. Een belangrijk deel, € 590.314, wordt toegevoegd aan de Voorziening transitie HCL, overeenkomstig de ontvangen afkoopvergoeding van het Nationaal Archief in het kader van de voortijdige beëindiging van het project Atelier Materiële Voorbereidingen. Hiermee wordt ingespeeld op toekomstige organisatorische en inhoudelijke veranderingen. Daarnaast wordt € 22.011 toegevoegd aan de overige reserve, zodat deze voldoet aan de maximale omvang conform de gemeenschappelijke regeling. Ook wordt een specifieke bestemmingsreserve Rijk ingesteld met een toevoeging van € 82.648, bedoeld om een afgesproken incidentele korting op de rijksbijdrage in 2026 op te vangen. Dit draagt bij aan stabiliteit in de toekomstige financiering.

Verder worden middelen evenwichtig verdeeld tussen de deelnemende gemeenten. Door toevoeging van € 150.143 aan de bestemmingsreserve Maastricht en € 122.844 aan de bestemmingsreserve Heerlen, conform de lumpsumverhouding, wordt geborgd dat beide gemeenten middelen beschikbaar hebben voor specifieke lokale activiteiten. Deze resultaatsverdeling laat zien dat de financiële middelen doelmatig en toekomstgericht worden ingezet. Daarmee biedt de jaarrekening niet alleen inzicht in de realisatie over 2025, maar ook een solide basis voor continuïteit en verdere ontwikkeling van de organisatie.

2.1 Voorzien wordt in een sluitende begroting voor 2027, waarmee de bestaande samenwerking op een verantwoorde wijze kan worden gecontinueerd.

Dit blijkt ook uit de financiële onderbouwing in de paragraaf Begroting 2027. De bijdrage van de gemeente Maastricht aan HCL bedraagt in 2027 € 1.126.114. Ten opzichte van het in de gemeentelijke begroting opgenomen budget betekent dit een noodzakelijke verhoging van € 79.592.

Deze stijging is goed verklaarbaar en grotendeels het gevolg van twee structurele ontwikkelingen. In de eerste plaats vervalt in 2027 de eenmalige korting van 5 procent die in de begroting 2026 van HCL op de bijdrage van Maastricht was toegepast. Deze korting was incidenteel van aard en is conform de verwerking van de zienswijze van het Rijk, vastgesteld door het algemeen bestuur van de GR HCL op 11 september 2025, niet langer van toepassing. Hierdoor keert de bijdrage terug naar het reguliere niveau.

Daarnaast is sprake van een indexering van de bijdrage op basis van de CPI. Deze prijsindexatie is noodzakelijk om de stijgende kosten voor onder meer personeel en dienstverlening op te vangen en draagt bij aan het structureel in balans houden van de exploitatie van HCL. Met deze bijstelling wordt de begroting 2027 sluitend gemaakt en wordt geborgd dat HCL haar taken binnen de bestaande samenwerking op een financieel verantwoorde wijze kan blijven uitvoeren. De hogere gemeentelijke bijdrage wordt verwerkt in de meerjarige begroting van de gemeente Maastricht via de eerste bestuursrapportage 2026, waarbij de structurele doorwerking vanaf 2027 wordt meegenomen. Hiermee is zowel inhoudelijk als financieel sprake van een bestendige voortzetting van de samenwerking.

5. Kanttekeningen of risico's

2.1 Mogelijk stemmen niet alle GR-partners in met de begroting. Dit risico wordt klein geacht omdat er een sluitende concept begroting voorligt. Hierbij wordt opgemerkt dat sprake is van een nieuwe samenstelling van deelnemers, waardoor er nog geen gezamenlijke historie is en de onderlinge voorspelbaarheid van het stemgedrag en de financiële positionering nog moet worden opgebouwd.

6. Financiële gevolgen

Jaarrekening 2025

Het verslagjaar 2025 kent een gerealiseerd voordelig resultaat van € 967.960.

Dit voordelig resultaat heeft zijn voornaamste reden in de hogere bijdragen vanuit het Rijk en de hogere opbrengsten DVO partners.

Het positieve jaarrekeningsaldo wordt voorgesteld als volgt te bestemmen:

- Toevoeging van een bedrag van € 590.314, overeenkomend met de van het Nationaal Archief ontvangen afkoopvergoeding in het kader van de voortijdige beëindiging van het project Atelier Materiële Voorbereidingen (AMV), aan de Voorziening transitie HCL.
- Toevoeging van een bedrag van € 22.011 aan de Overige reserve, zodat deze qua omvang gelijk is aan de maximale omvang zoals opgenomen in de GR-bepalingen.
- Instellen van een specifieke Bestemmingsreserve Rijk met toevoeging van een bedrag van € 82.648, zijnde 5% van de lumpsumbijdrage Rijk ten behoeve van archieftaken, waarmee de afgesproken incidentele korting op deze lumpsumbijdrage in 2026 kan worden gecompenseerd.

- Toevoeging van een bedrag van € 150.143 aan de Bestemmingsreserve Maastricht – conform lumpsumverhouding met Heerlen - waarmee specifieke activiteiten ten behoeve van specifiek Maastricht kunnen worden gefinancierd.
- Toevoeging van een bedrag van € 122.844 aan de Bestemmingsreserve Heerlen – conform lumpsumverhouding met Maastricht - waarmee specifieke activiteiten ten behoeve van specifiek Heerlen kunnen worden gefinancierd.

Begroting 2027

De bijdrage in de Begroting 2027 van HCL door gemeente Maastricht is € 1.126.114.

Hiervoor is er een verhoging van het in onze begroting opgenomen budget nodig van € 79.592. Dit is voornamelijk het gevolg van:

- In de begroting HCL van 2026 was een eenmalige korting van 5% op de bijdrage van Maastricht opgenomen. In de begroting 2027 is deze niet meer opgenomen (Verwerking Zienswijze Rijk vastgesteld door AB GR HCL d.d. 11 sep 2025).
- Toepassen van CPI indexering op de bijdrage.

Voor de bijdrage aan HCL wordt in de 1e bestuursrapportage 2026 de bijstelling van de meerjarige gemeentelijke begroting opgenomen vanaf 2027.

7. Vervoltraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam wordt van het raadsbesluit in kennis gesteld. Het dagelijks bestuur voegt de eventuele zienswijzen van de raden van de deelnemende gemeenten bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Na vaststelling zendt het algemeen bestuur de begroting 2027 vóór 15 september 2026 aan gedeputeerde staten en aan de raden van de deelnemende gemeenten die ter zake bij gedeputeerde staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.

Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam stelt de jaarrekening 2025 vast, waarna het dagelijks bestuur deze vóór 15 juli 2026 aan gedeputeerde staten zendt.

8. Communicatie

Het bestuur van de GR HCL wordt geïnformeerd over de zienswijze van de raad.